

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาถึงการสื่อความหมายของบทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงาน โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ถึงวิธีการสื่อความหมายของบทเพลงลูกทุ่งโดยผู้วิจัยสามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์วิธีการสื่อความหมายโดยการเล่าเรื่องของบทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงาน
2. การวิเคราะห์วิธีการสื่อความหมายในระบบสัญลักษณ์ของบทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงาน
3. เพื่อศึกษาการรับรู้ของผู้ใช้แรงงานถึงการสื่อความหมายของบทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงาน

1. สรุปการวิจัย

เมื่อได้ศึกษาถึงวิธีการสื่อความหมายของบทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงานปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ ดังนี้

1.1 กระบวนการสร้างศิลปินเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงานของศิลปิน

1.1.1 กระบวนการสร้างศิลปินเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงานของศิลปินไมค์ ภิรมย์พร

การสร้างศิลปิน ครูเพลงและค่ายเพลงนำไมค์ ภิรมย์พร มาสร้างคาแรกเตอร์ใหม่ โดยลบภาพความเป็นลูกทุ่งแบบเดิมที่นิยมแต่งกายสวมสูท ผูกเนกไทที่ไม่สอดคล้องกับชีวิตที่เป็นจริงของผู้ใช้แรงงาน แล้วสร้างภาพใหม่ให้มีลักษณะเป็นภาพตัวแทนของผู้ใช้แรงงานที่มีความทันสมัยและความร่วมสมัย มีกลิ่นอายไปในแนวเพลงเพื่อชีวิต โดยออกแบบให้ศิลปินไมค์ ภิรมย์พร แต่งกายโดยใส่เสื้อยืดคอกลมและสวมกางเกงยีนส์ “กางเกงยีนส์และเสื้อยืด” ถูกนำมาใช้เป็นสัญลักษณ์ (sign) เพื่อสื่อความหมายถึง “ความเข้มแข็ง” และ “ความทันสมัยและความร่วมสมัย” เพื่อให้มีลักษณะเป็นภาพตัวแทนของผู้ใช้แรงงาน โดยสร้างความรู้สึกลึบลึก และสัมพันธ์กับความเป็นจริงในชีวิตของผู้ใช้แรงงานที่พบเห็นและสัมผัสได้ ค่ายเพลงได้สร้างให้ศิลปินไมค์ ภิรมย์พร

เป็นเสมือน “ภาพตัวแทนของผู้ใช้แรงงาน” โดยการใช้ “บทเพลง” ที่เกี่ยวกับผู้ใช้แรงงาน เป็นสัญญาณ (sign) เพื่อสื่อความหมายถึงการเป็น “หัวอกอันเดียวกัน” กับผู้ใช้แรงงาน การสร้างเรื่องราว (Stories) เพื่อนำมาบอกเล่า โดยใช้สัญญาณ ครุเพลง/ค่ายเพลงสร้างให้ศิลปินไมค์ ภิรมย์พร เป็นเสมือนตัวแทนของผู้ใช้แรงงาน โดยการเขียนบทให้ตัวเอกของเรื่องเป็นผู้ใช้แรงงาน ผู้มีรายได้น้อย หรือผู้ที่ดำรงชีวิตอย่างยากลำบากซึ่งมีลักษณะร่วมกับคนส่วนใหญ่ของประเทศซึ่งอยู่ในภาคเกษตรกรรมกรรมกรก่อสร้าง ผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม และผู้ใช้แรงงานในภาคบริการ ซึ่งสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่มาถ่ายทอดโดยการนำเรื่องราวนั้นมาสื่อสารเผยแพร่ภาพผ่านทางวิดีโอคาราโอเกะ และมิวสิกวิดีโอ นอกจากนี้ยังมีการสื่อสารภาพลักษณ์ของศิลปินไมค์ ภิรมย์พร ให้เป็นเสมือนตัวแทนของผู้ใช้แรงงานผ่านสื่ออื่นๆ โดยเน้นรูปลักษณ์และการนำเสนอสู่ผู้ใช้แรงงานเป็นส่วนใหญ่

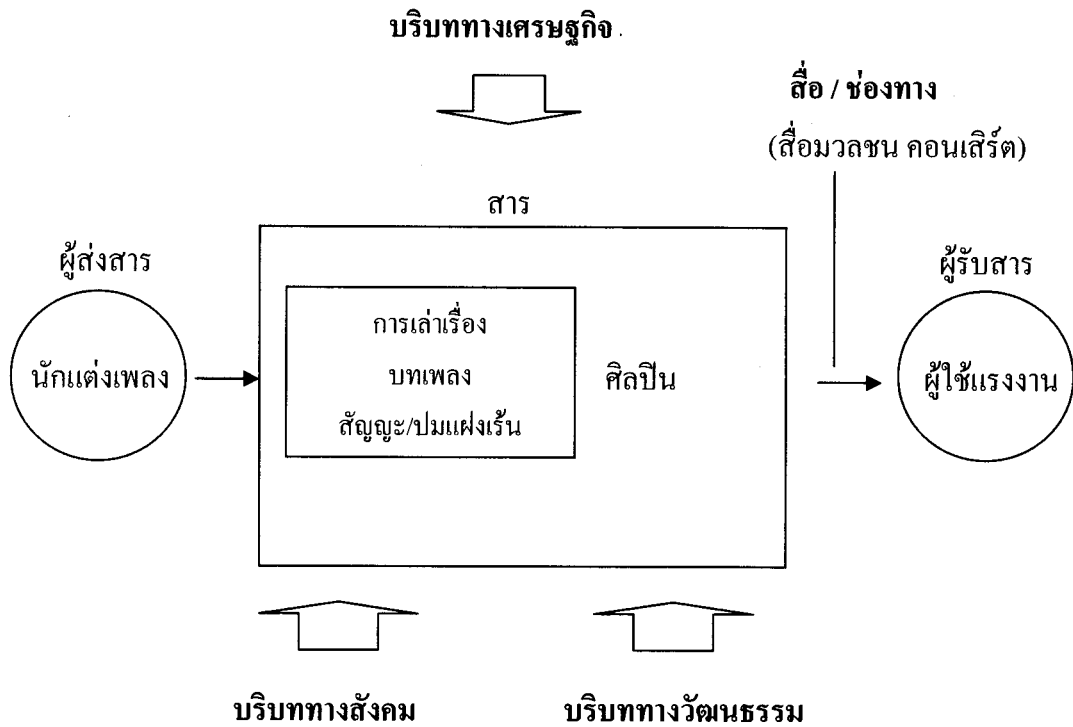
1.1.2 กระบวนการสร้างศิลปินเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงานของศิลปินต่าย อรทัย

การสร้างศิลปิน ครุเพลงและค่ายเพลงนำต่าย อรทัย มาสร้างคาแรคเตอร์ใหม่ โดยลบภาพความเป็นลูกทุ่งแบบเดิมที่สวมกระโปรง ชุดราตรียาว หรือนักกร้องลูกทุ่งหญิงบางคนจะใส่กระโปรงที่สั้น และใส่เสื้อผ้าที่ไม่มิดชิด จะเป็นเสื้อผ้าที่สามารถมองเห็นเนื้อหนังได้ชัดเจนที่ไม่สอดคล้องกับชีวิตที่เป็นจริง แล้วสร้างภาพใหม่ให้มีลักษณะเป็นภาพตัวแทนของผู้ใช้แรงงานที่มีความทันสมัย/ความร่วมสมัย แต่มีลักษณะความเป็นกุลสตรีไทยอยู่ด้วย โดยออกแบบให้ศิลปินต่าย อรทัย แต่งกายโดยใส่เสื้อด้านในโดยใส่เสื้อด้านนอกแขนยาวทับอีกตัวหนึ่ง สวมกางเกงยีนส์ โดยมีบางครั้งจะใส่เสื้อผ้าที่เป็นผ้าฝ้ายแบบไทยๆ โดยมีลักษณะการแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่มิดชิดดูเป็นหญิงไทยที่รักนวลสงวนตัว ซึ่งแตกต่างไปจากนักกร้องลูกทุ่งหญิงในอดีต “เสื้อผ้าที่ทันสมัยและทำให้ดูเป็นผู้หญิงที่เรียบร้อย” ถูกนำมาใช้เป็นสัญญาณ (sign) เพื่อสื่อความหมายถึง “ความเป็นกุลสตรี” และ “ความทันสมัย/ความร่วมสมัย” เพื่อให้มีลักษณะเป็นภาพตัวแทนของผู้ใช้แรงงานหญิงที่เป็นคนรุ่นใหม่ที่แสวงหาความสำเร็จให้กับชีวิต ครุเพลง/ค่ายเพลงเพลงได้สร้างให้ศิลปินต่าย อรทัย เป็นเสมือน “ภาพตัวแทนของผู้ใช้แรงงาน” โดยการใช้ “บทเพลง” ที่เกี่ยวกับผู้ใช้แรงงานเป็นสัญญาณ (sign) เพื่อสื่อความหมายถึงการเป็น “หัวอกอันเดียวกัน” กับผู้ใช้แรงงาน การสร้างเรื่องราว (Stories) ครุเพลง/ค่ายเพลงสร้างให้ศิลปินต่าย อรทัย เป็นเสมือนตัวแทนของผู้ใช้แรงงาน โดยการเขียนบทให้ตัวเอกของเรื่องเป็นผู้ใช้แรงงาน ผู้มีรายได้น้อย หรือผู้ที่ดำรงชีวิตแบบอย่างยากลำบาก ซึ่งมีลักษณะร่วมกับคนส่วนใหญ่ของประเทศซึ่งเป็นอยู่ในภาคเกษตรกรรมกรรมกรก่อสร้าง ผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมและผู้ใช้แรงงานในภาคบริการซึ่งสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่มาถ่ายทอดโดยการนำเรื่องราวนั้นมาสื่อสาร

เผยแพร่ภาพผ่านทางวิดีโอคาราโอเกะ และมิวสิกวิดีโอ นอกจากนี้ยังมีการสื่อสารภาพลักษณ์ของศิลปินค่าย อรทัย ให้เป็นเสมือนตัวแทนของผู้ใช้แรงงานผ่านสื่ออื่นๆ โดยเน้นรูปลักษณ์และการนำเสนอสู่ผู้ใช้แรงงานเป็นส่วนใหญ่

1.2 กระบวนการสร้างบทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงานของ ศิลปิน

บทเพลงมีเวลาในการนำเสนอแค่ 3-4 นาที ดังนั้น ช่วงเวลาดังกล่าวผู้แต่งเพลงซึ่งเป็นผู้ส่งสารต้องถ่ายทอดเรื่องราวของบทเพลงคือ ตัวสารผ่านศิลปินให้ทราบถึงเป้าหมายของบทเพลงให้ได้ นักแต่งเพลงจึงใช้วิธีการสร้างเรื่องขึ้นมาให้เหมือนนิยายเรื่องสั้นเรื่องหนึ่ง โดยใช้วิธีการสร้างตัวละครขึ้นมาเป็นตัวหลักในการถ่ายทอดเรื่องราวของบทเพลง โดยนักแต่งเพลงได้หยิบเอาสภาพความเป็นจริงของสังคมมาสร้างเป็นบทเพลง โดยมีโครงสร้างของบทเพลงเป็นสามส่วนด้วยกันคือ ตอนต้นเปิดเรื่องให้ทราบว่าใครเป็นตัวละครบ้าง ส่วนที่สองเป็นตอนกลางเรื่องจะนำเสนอเรื่องราวการเผชิญกับปัญหาแล้วก้าวไปสู่วิกฤตของปัญหา และจบด้วยการสรุปเรื่องราวว่าจบไปในทิศทางใด ภายใต้บริบททางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมมาแต่งเป็นบทเพลง ในการประพันธ์บทเพลงแต่ละเพลงนั้น นอกจากเรื่องราวที่ปรากฏอยู่ในบทเพลง ความไพเราะของทำนอง การใช้ภาษาที่สวยงามและการนำเสียงในการถ่ายทอดอารมณ์เพลงก็เป็นส่วนประกอบสร้างให้เกิดบทเพลงต่างๆ ขึ้นมา แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นทุกบทเพลงก็ได้ทำหน้าที่ในการช่วยผ่อนคลายความรู้สึก สร้างความบันเทิง และสร้างกำลังใจไป อันนำไปสู่การยอมรับและได้รับความนิยมนจากผู้บริโภค ซึ่งแล้วแต่ผู้บริโภคจะนำสิ่งใดไปใช้ โดยการนำเสนอผ่านช่องทางต่างๆ ที่ผู้รับสารจะสามารถรับได้ผ่านศิลปินซึ่งเป็นผู้ที่ถูกเลือกสรรแล้วว่าจะมีความเหมาะสมที่จะเป็นผู้ถ่ายทอดบทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงานได้ดีที่สุด ดังภาพที่ 5.1

(หมายถึง โครงสร้างสังคมเมือง ชนบท) (หมายถึง ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม)

ภาพที่ 5.1 กระบวนการสร้างบทเพลงลูกทุ่งเพื่อนำเสนอต่อสาธารณชน

1.3 กระบวนการสื่อความหมายของบทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงานของศิลปิน

แบ่งออกเป็นสองส่วนคือ การสื่อความหมายเชิงรูปแบบ (Form) และการสื่อความหมายเชิงเนื้อหา (Content)

1.3.1 การสื่อความหมายเชิงรูปแบบ (Form)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การสื่อความหมายโดยการเล่าเรื่องของบทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงานของศิลปิน ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

- 1) การสร้างตัวละครเพื่อการเล่าเรื่องและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยมีตัวละครหลัก และตัวละครรองเป็นผู้ดำเนินเรื่องตามการเล่าเรื่องแบบคลาสสิกของอริสโตเติล
- 2) สร้างเรื่องราวโดยการนำเอาปมประเด็นปัญหาามาผูกเป็นเรื่องราว
- 3) มีโครงสร้างการเล่าเรื่องแบบสามองก์ (Three-Act Structure) คือ องก์ที่ 1 ตอนต้น (Act One: The Beginning) บทเพลงในองก์ที่ 1 บทเพลงนี้เริ่มต้นการเล่าเรื่องโดยการเปิดเรื่อง (Exposition) แนะนำผู้ฟังให้รู้จักตัวละครหลักและตัวละครรอง โดยบ่งบอกความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครหลักกับตัวละครรอง เล่าถึงสถานะทางสังคมของตัวละครหลักกว่าเป็นเป็นอย่างไร

องก์ที่ 2 ตอนกลาง (Act Two: The Middle) บทเพลงในองก์ที่ 2 มีการเล่าเรื่องในองก์ที่สอง ช่วงแรกเป็นกำหนดให้ตัวละครเผชิญหน้ากับปัญหาต่างๆ (Confrontation) โดยแสดงให้เห็นว่าการดำเนินชีวิตของตัวละครเป็นไปด้วยความยากลำบากอย่างไร การเล่าเรื่องในองก์ที่สอง ช่วงหลังบรรยายถึงจุดวิกฤติ (Crisis) และจบองก์ที่ 2 ช่วงหลังด้วยจุดสูงสุดทางอารมณ์ของเรื่อง(Climax) องก์ที่ 3 ตอนจบ (Act Three: The End) บทเพลงในองก์ที่ 3 มีการเล่าเรื่องในองก์ที่สาม เป็นการสรุปเรื่องโดยบรรยายถึงการคลี่คลายของเรื่อง (Resolution) และสรุปการจบลงของเรื่อง (Denouement) ว่าจบไปในทิศทางใด

4) มีโครงเรื่องประเภทโชคชะตาในเชิงแนวเรื่องของอนาคต ความรักในรูปแบบต่างๆ โครงเรื่องเกี่ยวกับท้องทุ่ง โครงเรื่องเกี่ยวกับกรรมกร และชีวิตของผู้คนที่ยากจน ปรากฏอยู่ในบทเพลง ตามการแบ่งโครงเรื่องของนอร์แมน ฟรีดแมน (Norman Friedman)

1.3.2 การสื่อความหมายเชิงเนื้อหา (Content)

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ (Sign) เพื่อค้นหา ปมแฝงเร้น (Myth) ที่แฝงอยู่ในบทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงานของศิลปิน โดยอาศัย บริบททางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมมาใช้ในการวิเคราะห์ โดยใช้ตารางดังนี้

ตารางที่ 5.1 ตารางวิเคราะห์ข้อมูลการสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ในบทเพลงของศิลปิน

บทเพลง	การสื่อความหมายด้วยสัญลักษณ์				ปมแฝงเร้น (Myth)
	Syntagmatic	Paradigmatic	Metaphor	สัญลักษณ์อื่น ๆ	

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ของบทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงานพบว่า ผู้ประพันธ์สร้างเป็นบทเพลงขึ้นในแต่ละบทเพลงได้มีการนำการสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ในลักษณะต่างๆ ผ่านทางถ้อยคำ วลี ประโยค รวมทั้งมีการสร้างความหมายหมายผ่านปมแฝงเร้นที่มีอยู่ในวัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม โดยอาศัยบริบททางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมมาสร้างเป็นบทเพลงลูกทุ่ง

1.4 กระบวนการนำบทเพลงมาสื่อสารกับผู้ใช้แรงงาน

1.4.1 การโปรโมททางสื่อ ทางค่ายเพลงได้มีการใช้ช่องทางที่เป็นสื่อในเครือบริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) ทั้งตามรายการวิทยุ รายการวิทยุโทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ รวมทั้งสื่อในวงการเพลงลูกทุ่งในสังกัดอื่นๆ นอกเหนือจากใช้ช่องทางสื่อในเครือบริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) เพียงเท่านั้น

1.4.2 การเปิดเพลงทางวิทยุ เดิมเพลงลูกทุ่งจะมีเปิดแต่เฉพาะในคลื่น AM แต่ในภายหลังเริ่มตั้งแต่ พ.ศ.2540 เป็นต้นมา คลื่นวิทยุ FM ได้เริ่มมีบทบาทในการนำเสนอเพลงลูกทุ่งจนเป็นที่ยอมรับทำให้มีการเพิ่มสถานีที่จัดรายการเพลงลูกทุ่งมากยิ่งขึ้น และในปัจจุบันได้มีการเกิดสถานีวิทยุชุมชนเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ทำให้เพิ่มช่องทางในการรับฟังมากยิ่งขึ้น บทเพลงใดที่ทางค่ายเพลงต้องการจะสร้างให้เป็นที่นิยมสูง ก็จะพยายามส่งเสริมให้สถานีวิทยุที่จัดรายการเพลงลูกทุ่งเปิดเพลงที่ทางค่ายเพลงต้องการบ่อยครั้งขึ้น เพื่อให้บทเพลงนั้นเป็นที่ติดหูติดปากและนำไปสู่ความนิยมบทเพลงนั้นตามมาจึงทำให้เข้าถึงกลุ่มผู้ใช้แรงงานมากขึ้น วาสุ เสือจรธยา (2550: 105) กล่าวว่า ในคลื่น FM 95 ลูกทุ่งมหานคร ที่มีฐานคนฟังทั่วประเทศ ส่วนหนึ่งมาจากการเชื่อมต่อสัญญาณให้เครือข่ายของ อ.ส.ม.ท. (องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย) ซึ่งมีคนฟังนาฬิกา 300,000 คน

1.4.3 การทัวร์คอนเสิร์ต ทางค่ายเพลงได้จัดให้มีงานคอนเสิร์ตของศิลปินตามสถานที่ต่างๆ รวมทั้งมีการจัดการแสดงคอนเสิร์ตร่วมกับสินค้าที่ให้การสนับสนุนตัวศิลปิน เครื่องดื่มชูกำลัง M 150 โดยมีศิลปินไมค์ ภิรมย์พร และค่าย อรทัย ร่วมแสดงคอนเสิร์ตพร้อมโปรโมทสินค้าควบคู่ไปด้วย โดยเฉพาะเครื่องดื่มชูกำลังนี้ ลูกค้ายกกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ก็คือ กลุ่มผู้ใช้แรงงาน นั่นเอง

1.4.4 การเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต สื่อทางอินเทอร์เน็ตถือว่าเป็นสื่อที่เข้าถึงกลุ่มผู้ใช้แรงงานได้น้อยที่สุด เพราะผู้ใช้แรงงานน้อยรายที่สามารถใช้สื่ออินเทอร์เน็ตได้ แต่ขณะเดียวกันก็มีเว็บไซต์บางแห่งนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเพลงลูกทุ่ง ทั้งตัวศิลปินไมค์ ภิรมย์พร และค่ายอรทัย โดยเฉพาะค่าย อรทัย มีเว็บไซต์เป็นของตัวเองเพื่อเป็นสื่อกลางในการติดต่อกับแฟนคลับของตนผ่านเว็บไซต์ <http://www.orathaiclub.net/home.html> (ดูหน้าเว็บไซต์ในภาคผนวก จ)

1.5 สรุปผลการวิเคราะห์การรับรู้การสื่อความหมายของบทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงานของศิลปินจากผู้ใช้แรงงาน

จากการวิเคราะห์การรับรู้ถึงการสื่อความหมายของบทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงานนั้นพบว่า ผู้ใช้แรงงานสามารถเข้าใจการการสื่อความหมายของบทเพลงได้ตามความต้องการของการสื่อความหมายของบทเพลง โดยผู้ใช้แรงงานรับรู้ถึงการสื่อความหมายของบท

เพลงแต่ละบทเพลงที่ศิลปินเป็นผู้ถ่ายทอด โดยมีการประพันธ์เนื้อร้องทำนองและโครงสร้างของบทเพลงที่สามารถเข้าใจได้ง่าย เนื้อหาที่ปรากฏในบทเพลงก็สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้ใช้แรงงานจริง ซึ่งล้วนมีอยู่จริงในสังคม ตลอดจนผู้ใช้แรงงานมีความเชื่อว่าทั้งศิลปินไมค์ ภิรมย์พร และศิลปินต่าย อรทัย คือ ตัวแทนของคนกลุ่มเดียวกันกับผู้ใช้แรงงานที่เป็นผู้ถ่ายทอดเรื่องราวของกลุ่มผู้ใช้แรงงานให้สาธารณชนได้รับทราบ เพราะศิลปินทั้งสองคนได้ถูกสร้างให้เชื่อว่าศิลปินทั้งสองคนคือ ตัวแทนของกลุ่มผู้ใช้แรงงานจริง จากขบวนการสร้างศิลปินในระบบสัญญาจากค่ายเพลง โดยใช้บทเพลงทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้สึกของบทเพลงนั้น นอกจากนี้บทเพลงยังทำหน้าที่ในการกระตุ้นให้เกิดความสุข มีการผ่อนคลายเมื่อได้ฟังบทเพลงนั้นๆ ตลอดจนบทเพลงยังทำหน้าที่ในการสร้างกำลังใจให้กับผู้ฟังได้เกิดพลังในการต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เข้ามาในชีวิตซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้ นอกจากนี้ศิลปินทั้งสองคนยังถูกสร้างให้มีภาพของการเป็นคนเก่ง (Hero, Heroine) ในสายตาของผู้ใช้แรงงานอีกด้วย

2. การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาถึงการสื่อความหมายของบทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงาน โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ถึงวิธีการสื่อความหมายของบทเพลงลูกทุ่งโดยผู้วิจัยสามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. การวิเคราะห์วิธีการสื่อความหมายโดยการเล่าเรื่องของบทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงาน
2. การวิเคราะห์วิธีการสื่อความหมายในระบบสัญญาของบทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงาน
3. เพื่อศึกษาการรับรู้ของผู้ใช้แรงงานถึงการสื่อความหมายของบทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงาน

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ถึงการสื่อความหมายของบทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงาน โดยการวิเคราะห์กระบวนการสร้างศิลปินเพลงลูกทุ่งผ่านระบบสัญญา การวิเคราะห์การสื่อความหมายของบทเพลงลูกทุ่งโดยใช้กรอบแนวคิดและทฤษฎีการเล่าเรื่อง การวิเคราะห์การสื่อความหมายของบทเพลงลูกทุ่งโดยใช้กรอบแนวคิดและทฤษฎีสัญญาวิทยา โดยวิเคราะห์ทั้งการสื่อความหมายโดยตรง (Denotation) และการสื่อความหมายโดยนัย (Connotation) โดยวิเคราะห์การใช้สัญลักษณ์ (Sign) ต่างๆ ที่ถูกนำมาใช้ในการสื่อความหมาย รวมทั้งวิเคราะห์ปมแฝงเร้น (Myth) ต่างๆ ที่ปรากฏในบทเพลงภายใต้บริบทต่างๆ ทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับ

ผู้ใช้แรงงาน การวิเคราะห์การสื่อความหมายของบทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงานของ ศิลปินไมค์ ภิรมย์พร และศิลปินค่าย อรทัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสื่อความหมายของบทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงาน ปรากฏตามวัตถุประสงค์ข้างต้นได้นำเสนอดังต่อไปนี้

2.1 การวิเคราะห์วิธีการสื่อความหมายโดยการเล่าเรื่องของบทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงาน

ผู้วิจัยพบว่า บทเพลงได้ถูกประพันธ์โดยใช้กรอบแนวคิดและทฤษฎีการเล่าเรื่อง โดยมีแก่นของเรื่องเป็นแกนหลักในการสร้างโครงเรื่องที่ถูกนำมาประพันธ์เป็นเรื่องราวของบทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงาน โดยแก่นของเรื่องเป็นเรื่องราวของวิถีชีวิตของผู้ใช้แรงงาน ทั้งในด้านการดำเนินชีวิต การนำอานุภาพของความรักมาเป็นกำลังใจในการต่อสู้กับชีวิต ความรักที่มีอุปสรรคอันเกิดจากความแตกต่างของสถานะทางสังคม การแสวงหาชีวิตที่ดีกว่าเดิม การใช้เครื่องมือสื่อสารสมัยใหม่ เช่น โทรศัพท์มือถือมาใช้ในการสื่อสาร ความเหงาที่ต้องจากบ้านเกิดเมืองนอน เพื่อเข้ามาหางานทำในเมืองใหญ่ ซึ่งเรื่องราวเหล่านี้ต่างมีความขัดแย้งอันเป็นปมที่นำมาสร้างเป็นเรื่องราวของบทเพลงนั้นๆ โดยผู้วิจัยได้อภิปรายผลของการวิเคราะห์ดังนี้

ด้วยเวลาอันจำกัดของการนำเสนอบทเพลงใช้เวลาในการนำเสนอในช่วงเวลาประมาณ 3-4 นาที การประพันธ์บทเพลงของผู้ประพันธ์จึงได้สร้างตัวละครเพื่อการเล่าเรื่องและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยมีตัวละครหลัก และตัวละครรองเป็นผู้ดำเนินเรื่องตามการเล่าเรื่องแบบคลาสสิกของอริสโตเติล ซึ่งเป็นลักษณะของการเล่าเรื่องที่ปรากฏอยู่ทั่วไปในละครโทรทัศน์ ละครวิทยุ ภาพยนตร์ หรือสื่อพื้นบ้าน เช่น ลิเก หมอลำเรื่องต่อกลอน เป็นต้น ก็ล้วนแต่มีการสร้างตัวละครขึ้นมาเป็นผู้ดำเนินเรื่องราวทำให้ลักษณะการเล่าเรื่องแบบนี้สามารถสร้างความเข้าใจให้กับผู้ใช้แรงงาน ซึ่งเป็นผู้รับสารได้อย่างเข้าใจด้วยลักษณะของการเล่าเรื่องดังกล่าว

ในการสร้างเรื่องราวโดยการนำเอาปมประเด็นปัญหามาผูกเป็นเรื่องราว โดยการนำความขัดแย้งในเรื่องความยากจน ความต้องการแสวงหาความสำเร็จการยอมรับของผู้คนในสังคม ปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาการใช้ชีวิตคู่ ความขัดแย้งที่เกิดจากความยากจน ความรัก ความเหงา และความหวั่นใจ ความแตกต่างในการดำรงชีวิตระหว่างสังคมเมืองกับสังคมชนบท ซึ่งล้วนมีอยู่จริงในชีวิตของผู้ใช้แรงงาน ทำให้เรื่องราวดังกล่าวสามารถสร้างความเข้าใจกับผู้ใช้แรงงานได้ง่ายเพราะเป็นเรื่องที่ผู้ใช้แรงงานประสบอยู่แล้วในชีวิต

โครงสร้างการเล่าเรื่องแบบสามองก์ (Three-Act Structure) คือ องก์ที่ 1 ตอนต้น (Act One: The Beginning) บทเพลงในองก์ที่ 1 บทเพลงนี้เริ่มต้นการเล่าเรื่องโดยการเปิดเรื่อง (Exposition) แนะนำผู้ฟังให้รู้จักตัวละครหลักและตัวละครรอง โดยบ่งบอกความสัมพันธ์ระหว่าง

ตัวละครหลักกับตัวละครรอง เล่าถึงสถานะทางสังคมของตัวละครหลักว่าเป็นเป็นอย่างไร องค์กรที่ 2 ตอนกลาง (Act Two: The Middle) บทเพลงในองค์กรที่ 2 มีการเล่าเรื่องในองค์กรที่สอง ช่วงแรกเป็นกำหนดให้ตัวละครเผชิญหน้ากับปัญหาต่างๆ (Confrontation) โดยแสดงให้เห็นว่าการดำเนินชีวิตของตัวละครเป็นไปด้วยความยากลำบากอย่างไร การเล่าเรื่องในองค์กรที่สอง ช่วงหลังบรรยายถึงจุดวิกฤติ (Crisis) และจบองค์กรที่ 2 ช่วงหลังด้วยจุดสูงสุดทางอารมณ์ของเรื่อง (Climax) องค์กรที่ 3 ตอนจบ (Act Three: The End) บทเพลงในองค์กรที่ 3 มีการเล่าเรื่องในองค์กรที่สาม เป็นการสรุปเรื่อง โดยบรรยายถึงการคลี่คลายของเรื่อง (Resolution) และสรุปการจบลงของเรื่อง (Denouement) ว่าจบไปในทิศทางใด ซึ่งผู้วิจัยพบว่า สอดคล้องกับเทคนิคการแต่งเพลงของผู้ประพันธ์เพลงคือ ครูสุลา คุณวุฒิ ที่กล่าวถึงการเริ่มต้นต้องโดนใจ ทำให้คนฟังสนใจ โดยมีโครงสร้างเพลงท่อนแรกที่ยึดหลักว่าให้คนรู้เรื่องก่อนในบทนำ โดยดำเนินเรื่องในท่อนที่สองและท่อนที่สาม และจบเรื่องราวที่ประทับใจในการสรุปเรื่อง ซึ่งลักษณะเช่นนี้จะมีปรากฏอยู่ในละครโทรทัศน์ ละครวิทยุ ภาพยนตร์ หรือสื่อพื้นบ้าน เช่น ลิเก หมอลำเรื่องต่อกลอน เป็นต้น ก็ล้วนแต่มีลักษณะโครงสร้างการเล่าเรื่องลักษณะนี้จึงทำให้สามารถสร้างความเข้าใจให้กับผู้ใช้แรงงานซึ่งเป็นผู้รับสารได้อย่างเข้าใจด้วยลักษณะโครงสร้างการเล่าเรื่องดังที่กล่าวมา

โครงเรื่องในเชิงแนวเรื่องของชะตากรรมของมนุษย์ อนาคต ความรักในรูปแบบต่างๆ โครงเรื่องเกี่ยวกับท้องทุ่งชีวิตกรรมกร และชีวิตของผู้คนที่ยากจนปรากฏอยู่ในบทเพลง ตามการแบ่งโครงเรื่องของนอร์แมน ฟรีดแมน (Norman Friedman) โดยล้วนแต่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของผู้ใช้แรงงาน ทั้งยังเป็นโครงเรื่องที่ผู้คนโดยทั่วไปจะนิยมทำให้บทเพลงที่มีแนวเรื่องข้างต้นนี้ได้รับความนิยมและเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้แรงงานด้วยโครงเรื่องเป็นเรื่องราวที่ไม่ซับซ้อนจนเกินไปซึ่งแนวเรื่องเช่นนี้ยังมีปรากฏอยู่ในสื่อประเภทอื่นๆ ด้วยเช่นกัน

ลักษณะดังที่กล่าวมาข้างต้น ซึ่งเป็นลักษณะของการเล่าเรื่องที่มีมานานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันก็ยังไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากนี้มากนัก ยังคงมีลักษณะดังที่กล่าวมาอยู่ในละครโทรทัศน์ ละครวิทยุ ภาพยนตร์ หรือสื่อพื้นบ้าน เช่น ลิเก หมอลำเรื่องต่อกลอน เป็นต้น จึงทำให้การสื่อความหมายโดยการเล่าเรื่องของบทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงาน นั้นสามารถสร้างความเข้าใจให้กับผู้รับสารคือ ผู้ใช้แรงงานได้เป็นอย่างดี ซึ่งมีส่วนทำให้บทเพลงลูกทุ่งที่ปรากฏอยู่ในงานวิจัยนี้ได้รับความนิยมในหมู่ผู้ใช้แรงงานซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของผู้ประพันธ์

จากลักษณะของการเล่าเรื่องดังกล่าว สอดคล้องกับการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์การเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่งของ กุลวรา พงษ์ศัพธ์ไพโรจน์ (2539) ที่พบว่า ขั้นตอนการเล่าเรื่องนั้นเริ่มจากบทนำคือ การเกริ่นนำเพื่อเป็นการเตรียมตัวให้ผู้รับสาร ฟังเนื้อเรื่อง ที่เล่าต่อไป บทสรุปเป็นบทสรุปโดยการให้ข้อคิด คติเตือนใจ และให้แนวทางในการดำเนินชีวิต ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการ

ประพันธ์เพลงในแต่ละเพลงนั้น ผู้ประพันธ์จะต้องมีการวางแผนความคิดของในแต่ละบทเพลงไว้แล้วว่าจะต้องมีเกริ่นนำเรื่อง เนื้อเรื่อง และสรุปเรื่องในทุกๆ บทเพลง เพื่อเป็นการสรุปเนื้อหาในบทเพลงนั้นๆ

2.2 การวิเคราะห์วิธีการสื่อความหมายในระบบสัญลักษณ์ของบทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงาน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ของบทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงานพบว่า ในแต่ละบทเพลงได้มีการนำการสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ในรูปแบบต่างๆ มาสร้างเป็นบทเพลงขึ้น เช่น การใช้คำ หรือประโยคในการประพันธ์ที่มีความหมายแฝงอยู่ในคำหรือประโยคเหล่านั้น และมีปมแฝงเร้นที่มีอยู่ในเรื่องความเชื่อ ค่านิยม ประเพณี โดยอาศัยบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมมาสร้างเป็นบทเพลงลูกทุ่ง โดยผู้วิจัยพบว่า

ในการสื่อความหมายโดยการใช้ภาษา คำ หรือถ้อยคำ ประโยค วลี คำพังเพย สุภาษิตที่เป็นสัญลักษณ์ ผู้วิจัยพบว่า มีคำหรือประโยคเหล่านี้ เช่น คำว่า “คนจน” เป็นการสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ในลักษณะ “คู่ตรงข้าม” ตามวิธีการสื่อความหมายแบบพาราไดม์เมติก (Paradigmatic) เมื่อพูดถึงคำว่า “คนจน” ย่อมทำให้นึกถึงคำที่เป็นคู่ตรงข้ามกันนั่นคือคำว่า “คนรวย” ประโยคที่กล่าวว่า “หนุ่มพเนจร” กับ “สาวคนรวยเลิศเลอ” หมายถึง ชายหนุ่มกับหญิงสาวที่มีสถานะที่แตกต่างกัน คำว่า “ความรู้ต่ำ” กับ “ความรู้สูง” คำว่า “คนมีการศึกษา” กับคำว่า “คนไร้การศึกษา” หมายถึง คนที่มีการศึกษาสูงกับผู้ที่มีการศึกษาน้อย คำว่า “ชนชั้นติดดิน” กับคำว่า “ชนชั้นสูง” หมายถึง การแบ่งชนชั้นในสังคม คำว่า “สังคมเมือง” กับ “สังคมชนบท” หมายถึง วิถีชีวิตที่แตกต่างกันของคนในเมืองกับชนบท คำว่า “ผู้รับจ้าง” กับคำว่า “นายจ้าง” หมายถึง เจ้านายกับลูกน้อง นายจ้างกับลูกจ้าง เจ้านายกับคนรับใช้ เป็นต้น โดยคำดังกล่าวนี้ที่ปรากฏอยู่ในบทเพลงล้วนเป็นคำที่มีลักษณะการสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ในลักษณะคู่ตรงข้าม ซึ่งเมื่อกล่าวถึงคำใดคำหนึ่งออกมาก็สามารถจินตนาการได้ถึงคำที่เป็นคู่ตรงข้ามตามมาทำให้สามารถเปรียบเทียบความหมายของคำเหล่านั้นได้

ในการสื่อความหมายที่เป็นอุปลักษณ์ (Metaphor) ผู้วิจัยพบว่า มีการสื่อความหมายที่เป็นอุปลักษณ์ (Metaphor) ในบทเพลง เช่น คำว่า “เป็นยาขบใจคนจน” คำว่า “อยู่เป็นแรงใจเติมไฟให้กันและกัน” คำว่า “ดอกฟ้า” คำว่า “ชาวดิน” ประโยคที่กล่าวว่า “เหงื่อรินก็หยดตามกฎสวรรค์ บันไดกั้นสูงชันพี่ก็จะปีน” ประโยคที่กล่าวว่า “ฟ้าสูงก็ชันฝ่าฟันด้วยใจถวิล ถึงต่ำติดดินจะปีนขึ้นไปไขว่คว้า” คำว่า “คลื่นลมชีวิตกระหน่ำ” และคำว่า “เมืองสวรรค์” โดยคำและประโยคเหล่านี้ ล้วนมีความหมายในเชิงสัญลักษณ์ ซึ่งปรากฏอยู่ในบทเพลงลูกทุ่ง แต่เป็นคำหรือประโยคที่

สามารถเข้าใจได้ไม่ยาก ไม่ต้องแปลให้ยุ่งยากมากนัก ผู้ใช้แรงงานหรือผู้รับสารก็สามารถเข้าใจในการสื่อความหมายของคำ หรือประโยคเหล่านี้ได้

คำหรือประโยคที่ผู้ประพันธ์บทเพลงได้ใช้ในบทเพลงนั้น ผู้วิจัยพบว่า ล้วนเป็นคำหรือประโยคที่เข้าใจง่าย สามารถสร้างเนื้อหาได้ชัดเจน และยังสร้างภาษาที่ไพเราะเหมาะสมกับอารมณ์เพลง ให้ปรากฏในบทเพลงทำให้บทเพลงเหล่านั้นเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น เพราะบทเพลงแต่ละเพลงมีข้อจำกัดในการนำเสนอเพียง 3-4 นาทีเท่านั้น การใช้คำหรือประโยคเหล่านี้จึงสามารถสร้างจินตนาการให้กับผู้ฟังสามารถรู้เรื่องและเข้าใจเนื้อหาของบทเพลงได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

การสื่อความหมายโดยนัยและปมแฝงเร้นต่างๆ มีอยู่ในบทเพลงลูกทุ่ง ผู้วิจัยพบว่า มีการกล่าวถึงค่านิยมในเรื่องของทรัพย์สินเงินตราที่เข้ามากำหนดให้ผู้คนกลายเป็นพวกวัตถุนิยม กล่าวคือ มองที่ความร่ำรวยกันทางวัตถุมากกว่ามองความร่ำรวยทางด้านจิตใจ โดยค่านิยมดังกล่าวนี้ ยังมีปรากฏอยู่ในสังคมไทยในชนบทที่แสดงให้เห็นถึงการอวดความร่ำรวยของตนเองให้ปรากฏในงานที่รวบรวมหมู่พี่น้องเครือญาติหรือตามงานบุญงานประเพณีต่างๆ ในท้องถิ่นที่เดิมผู้ที่มีฐานะมักจะแสดงออกถึงความร่ำรวยโดยการใส่เครื่องประดับราคาแพง เช่น สร้อยคอทองคำ กำไลข้อมือ แหวนเพชร แหวนทอง นาฬิกาที่มีมูลค่าสูง เสื้อผ้าที่ตัดเย็บจากผ้าไหมราคาแพง เป็นต้น แต่ในปัจจุบันลักษณะดังกล่าวนี้ ยังอาจจะยังคงมีอยู่แต่ได้เพิ่มสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ที่บ่งบอกถึงความมีฐานะของเจ้าของ เช่น ต้องมีพาหนะเป็นรถยนต์ รถกระบะ โทรศัพทมือถือ หรือเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ทันสมัยต่างๆ นำมาแสดงฐานะของตนเอง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ปัจจุบันสามารถจัดหาได้โดยไม่จำเป็นต้องใช้เงินครบตามมูลค่าของสิ่งเหล่านั้น แต่สามารถจัดหาได้ด้วยจำนวนเงินเพียงส่วนหนึ่งเพื่อเป็นเงินค่างาน เงินส่วนที่เหลือก็สามารถผ่อนชำระได้ในภายหลัง ทำให้เกิดสภาพการใช้เงินเกินตัวเกิดขึ้นในสังคมไทย ปมแฝงเร้นถึงค่านิยมในเรื่องการแต่งงานของผู้คนในชนบทที่ว่า จะต้องมีการจัดงานให้ใหญ่โตมีหน้ามีตา ให้เป็นที่ยอมรับของคนในสังคม ทำให้การจัดงานแต่งงานของคนในชนบทจึงเป็นเรื่องที่ต้องมีค่าใช้จ่ายที่สูงเกินความจำเป็น คนที่ต้องการจะแต่งงานจึงมีความจำเป็นจะต้องแสวงหารายได้ให้มากเพียงพอที่จะนำมาจัดงานแต่งงานนั้นได้ มีปมแฝงเร้นถึงการแบ่งแยกทางชนชั้นที่ยังมีอยู่ในสังคมไทย ซึ่งการแบ่งแยกทางชนชั้นนั้นอาจจะแบ่งแยกได้หลายสถานะ เช่น การแบ่งกันทางฐานะ แบ่งแยกกันทางสังคมหรือรวมไปถึงการแบ่งแยกกันทางการศึกษา มีปมแฝงเร้นถึงค่านิยมในการใช้โทรศัพทมือถือที่เกิดขึ้นในสังคมที่กลายมาเป็นเครื่องมือสื่อสารชนิดใหม่ที่แสดงถึงความทันสมัยในสังคมไทย ปมแฝงเร้นที่กล่าวถึงวิถีชีวิตที่แตกต่างกันของคนในสังคมเมืองกับคนในสังคมชนบท มีปมแฝงเร้นที่กล่าวถึงค่านิยมและความเชื่อว่า เมืองหลวงหรือเมืองใหญ่ๆ เท่านั้น ที่จะเป็นแสวงหารายได้หรือแสวงหาความรู้ที่สูงได้ จึงทำให้เกิดมีการทิ้งท้องถิ่นบ้านเกิดในชนบทเข้าสู่เมืองจนทำให้พบว่า บ้านเรือนในชนบทในหลายพื้นที่จะมีแต่

คนสูงอายุ และเด็กๆ เท่านั้นที่อาศัยอยู่ แต่ผู้ที่อยู่ในวัยที่สามารถทำงานได้กลับเดินทองออกนอกพื้นที่เพื่อไปทำงาน หารายได้ยังสถานที่อื่น ปมแฝงเร้นที่กล่าวถึงการก้าวสู่เป้าหมายของความสำเร็จ หรือการยกระดับตนเองให้มีสถานะที่สูงขึ้นกว่าเดิมโดยวิธีลัดขั้นตอน เช่น การพยายามจะแต่งงานกับผู้ที่สถานะทางสังคมสูงกว่าตน เพื่อยกระดับตนเองให้สูงขึ้นหรือให้เป็นที่ยอมรับของผู้คนในสังคม เป็นต้น

จากลักษณะของการเล่าเรื่องดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของบุผา เมฆศรีทองคำ (2533) ที่พบว่า เนื้อหาของบทเพลงลูกทุ่งที่สะท้อนถึงขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยมในเรื่องความรัก การแสดงออกและทัศนคติเกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาว ความคิดในเรื่องครอบครัว วิธีการดำเนินชีวิต และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภยง พันธุโกมล (2537) ที่พบว่า ชาวสารเรืองราวต่างๆ ความทันสมัยที่สังคมเมืองส่งผ่านไปให้ชาวชนบท โดยผ่านทางเพลงไทยลูกทุ่งสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เพราะเนื้อหาของเพลงลูกทุ่งมักจะนำเอาสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมของคนเมือง เช่น รถยนต์ วิถีชีวิต เงินมาสู่คนในชนบท และสอดคล้องกับ เพิ่มพร ธนสีลังกู (2544) ที่พบว่า บทประพันธ์ของสลา คุณวุฒิ มีการนำเสนอทัศนะเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ การบริโภคอาหารและเศรษฐกิจ ทัศนะเกี่ยวกับค่านิยมเรื่องความรัก คู่ครอง ครอบครัว ทัศนะเกี่ยวกับศาสนา ความเชื่อ ขนบประเพณี เรื่องวาสนา พรหมลิขิต และมีอารมณ์เพลงที่อ่อนหวาน สะเทือนอารมณ์ มีการเล่นคำสัมผัสสระและสัมผัสอักษร ทำให้เพลงไพเราะขึ้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิพนธ์ สุวรรณรงค์ (2544) ที่พบว่า การประพันธ์เพลงของสลา คุณวุฒิ มีลักษณะคำร้องเป็นวรรณกรรมประเภทกลอนตลาด ซึ่งคล้ายกลอนสุภาพ และพบว่า ผู้ประพันธ์มีความสามารถพิเศษในการเลือกใช้คำต่างๆ ซึ่งได้แก่ คำอุปมา คำร่วมสมัย มีคำซ้อน ให้เกิดความหมายชัดเจน ไพเราะทำให้เกิดความสะเทือนใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อลิสา เลียงรัตน์ (2549) ที่พบว่า เพลงลูกทุ่งของสลา คุณวุฒิ มีลักษณะการใช้คำที่สื่ออารมณ์ของมนุษย์ในทุกๆ ด้าน ใช้คำสัมผัสทั้งพยัญชนะและสระ เพื่อเพิ่มความไพเราะในบทเพลง ใช้คำซ้ำคำซ้อน คำหลากหลายเพื่อสื่อความหมาย ทั้งความหมายโดยตรงและโดยนัย ส่วนลักษณะการใช้ประโยคพบว่า มีการใช้โวหารเปรียบเทียบสรรพสิ่งหลายลักษณะ เช่น อุปมา อุปลักษณ์ ส่วนลักษณะการใช้โวหารพบว่า มีการใช้ทั้งสำนวนเก่าและสำนวนใหม่ และลักษณะเนื้อหาของเพลงลูกทุ่งของ สลา คุณวุฒิ มี 4 ลักษณะ คือ เพลงที่เกี่ยวกับความรักความผิดหวัง เพลงที่เกี่ยวกับความหวังและการรอคอย เพลงที่เกี่ยวกับคตินิยม ภาษาสอนใจ และเพลงสร้างสรรค์สะท้อนสังคม

2.3 จากการศึกษาการรับรู้ของผู้ใช้แรงงานถึงการสื่อความหมายของบทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงาน

จากการศึกษาพบว่า ผู้ใช้แรงงานสามารถเข้าใจการสื่อความหมายของบทเพลงได้ตามความต้องการของการสื่อความหมายของบทเพลง โดยผู้ใช้แรงงานรับรู้ถึงการสื่อความหมายของบทเพลงแต่ละบทเพลงที่ศิลปินเป็นผู้ถ่ายทอด โดยมีการประพันธ์เนื้อร้องทำนองและโครงสร้างของบทเพลงที่สามารถเข้าใจได้ง่าย บทเพลงมีการเล่าเรื่องแบบคลาสสิกของอริสโตเติลที่มีการสร้างตัวละครมาเป็นผู้ดำเนินเรื่องและมีความสัมพันธ์กับตัวละครอื่นๆ มีโครงเรื่องแบบสามองก์และมีโครงเรื่องในแนวเรื่องของชะตากรรม ซึ่งเป็นลักษณะของการเล่าเรื่องที่ปรากฏอยู่ในละครโทรทัศน์ ละครวิทยุ ภาพยนตร์ หรือสื่อพื้นบ้าน เช่น ลิเก หมอลำเรื่องต่อกลอน อันเป็นสื่อความบันเทิงของผู้คนโดยทั่วไปมาเป็นเวลานาน จนเกิดความคุ้นเคยและสามารถทำความเข้าใจได้ง่ายต่อผู้รับสารหรือผู้ใช้แรงงาน เนื้อหาที่ปรากฏในบทเพลงก็ใช้คำหรือประโยคที่ไม่ซับซ้อนหรือต้องตีความหลายขั้นตอนถึงจะเข้าใจได้ ผู้ใช้แรงงานจึงสามารถเข้าใจคำหรือประโยคเหล่านั้นได้ง่าย อีกทั้งยังสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้ใช้แรงงานจริง ซึ่งล้วนมีอยู่ในความเชื่อ ค่านิยม ประเพณีของสังคมไทย ภายใต้บริบทของเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ตลอดจนผู้ใช้แรงงานยังมีความเชื่อและมีความภูมิใจว่า ทั้งศิลปินไมค์ ภิรมย์พร และศิลปิน ต่าย อรทัย คือ ตัวแทนของคนกลุ่มเดียวกันกับผู้ใช้แรงงานที่เกิดมาจากคนในชนบทที่มีฐานะยากจนมีความเป็นอยู่ที่ลำบาก เป็นผู้ถ่ายทอดเรื่องราวของกลุ่มผู้ใช้แรงงานให้สาธารณะชนได้รับทราบ เพราะศิลปินทั้งสองคนได้ถูกสร้างให้เชื่อว่าศิลปินทั้งสองคนคือ ตัวแทนของกลุ่มผู้ใช้แรงงานจริงจากขบวนการสร้างศิลปินในระบบสัญญาจากค่ายเพลงโดยใช้บทเพลงทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้สึกของบทเพลงนั้น นอกจากนี้บทเพลงยังทำหน้าที่ในด้านการบันเทิงให้เกิดความสุข มีการผ่อนคลายเมื่อได้ฟังบทเพลงนั้นๆ ตลอดจนบทเพลงยังทำหน้าที่ในการสร้างกำลังใจให้กับผู้ฟังได้เกิดพลังในการต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เข้ามาในชีวิตซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้ นอกจากนี้ศิลปินทั้งสองคนยังถูกให้มีภาพของการเป็นคนเก่ง (Hero, Heroine) ในสายตาของผู้ใช้แรงงานอีกด้วย

2.4 การสร้างตัวแทนของผู้ใช้แรงงานในโลกอุดมคติ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยพบว่า การสื่อสารความหมายเชิงสัญญะได้นำไปสู่การสร้างตัวแทนของผู้ใช้แรงงานในโลกอุดมคติ (Representative) ภาพตัวแทนถูกกล่าวว่าเป็นเปรียบเสมือนระบบหนึ่งทางอุดมการณ์ใน ideological approach ซึ่งเกิดจากวิธีการที่คนเรามีประสบการณ์ในโลกความจริงและแสดงความหมายมากมายแทนสิ่งต่างๆต่อตัวเราเองและผู้อื่น แนวคิดนี้ให้ความสำคัญว่า ภาพตัวแทนนั้นเกี่ยวข้องกับผลผลิตของการให้ความหมายแทนสิ่งหนึ่งหรือปรากฏการณ์หนึ่ง ซึ่งมันจะเกิดความหมายเมื่อเราตีความผ่านอุดมการณ์ทางสังคม เช่น ความเชื่อ

คุณค่า ความรู้ ดังที่ วิลาสินี พิพิธกุล (2544) กล่าวไว้ว่า การสร้างภาพรวมภาพยัดติด (Stereotype) กล่าวคือ การลดลักษณะของบุคคลนั้นลงเป็นเพียงลักษณะธรรมดาและยัดติดลักษณะนั้นอย่างถาวรตายตัว เช่น กล่าวถึงคนอีสาน ภาพตัวแทนที่ถูกเสนอคือ คนจนไร้การศึกษา อย่างเช่น กรณีวีรบุรุษก็เช่นกัน ภาพตัวแทนที่ถูกเสนอคือ ความกล้าหาญ คนเก่ง คนดี เป็นต้น ดังนั้นภาพของศิลปินไมค์ ภิรมย์พร และค่าย อร์ทัส ที่ได้ถูกสร้างให้เป็นตัวแทนของกลุ่มผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่เป็นผลผลิตจากการที่ครูเพลงและค่ายเพลงได้สร้างขึ้นมาจากพื้นฐานสภาพความเป็นจริงและตัวตนของศิลปินเอง จึงสามารถสร้างความเชื่อในการเป็นตัวแทนของกลุ่มผู้ใช้แรงงานได้

คำณู สิริธิตสมาน (2544) กล่าวว่า คนในสังคมชาติที่พึงพิงด้านจิตใจ ต้องการวีรบุรุษมาเป็นที่พึ่งทางใจ เพื่อเป็นต้นแบบในการยึดถือปฏิบัติตนตาม ทำให้สังคมเกิดความกระหายวีรบุรุษ ทั้งสังคมไทยมีวัฒนธรรมบูชาวีรบุรุษ มีความนับถือยกย่องผู้ที่เป็นวีรบุรุษของตน ศรัทธาในตัววีรบุรุษ และยึดวีรบุรุษเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต จากคำกล่าวนี้ผู้วิจัยพบว่า ในโลกของความเป็นจริงนั้น ผู้ใช้แรงงานถือเป็นคนที่อยู่ในกลุ่มชนชั้นล่างของสังคม ไม่มีอำนาจทางเศรษฐกิจการเมือง สังคม พอที่จะทำให้กลุ่มตนเองเป็นที่ยอมรับและให้ความสำคัญ เช่น ในชนชั้นอื่น กลุ่มผู้ใช้แรงงานจึงมองหาบุคคลที่พอจะเป็นตัวแทนของพวกตนเองที่มีศักยภาพพอที่จะเป็นตัวแทนของกลุ่มผู้ใช้แรงงาน โดยมองว่า ศิลปินไมค์ ภิรมย์พร และค่าย อร์ทัส คือ ตัวแทนของกลุ่มคนที่นำเสนอสภาพความเป็นจริงของผู้ใช้แรงงานนำเสนอออกสู่สังคมได้ และขณะเดียวกันศิลปินไมค์ ภิรมย์พรและค่าย อร์ทัส ยังถูกสร้างให้เป็น Hero ในอุดมคติของผู้ใช้แรงงานอีกด้วย กล่าวคือศิลปินทั้งสองคน คือ ตัวแทนและเป็นสัญลักษณ์ของความสำเร็จของกลุ่มชนชั้นล่างของสังคมที่สามารถยืนได้อย่างสง่างามในสังคมไทยในโลกของความเป็นจริง คนจนไม่ได้เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากผู้คนส่วนใหญ่ในสังคมมากนัก ดังนั้น ศิลปินไมค์ ภิรมย์พร และศิลปินค่าย อร์ทัส ที่สามารถสร้างให้ตัวเองมาเป็นศิลปินที่โด่งดัง และเป็นที่ยอมรับของบุคคลโดยทั่วไป จึงเสมือนว่าคนจน คนมีรายได้น้อย คนที่มาจากชนบท คนที่เคยประกอบอาชีพเป็นผู้ใช้แรงงานก็สามารถที่จะประสบความสำเร็จได้เช่นกัน และตัวคนจน คนที่มีรายได้น้อย คนที่มาจากชนบทก็มีความภูมิใจที่มีผู้คนที่อยู่ในระดับเดียวกันประสบความสำเร็จทั้งยังทำให้เกิดจินตนาการว่าตนเองจะมีโอกาสประสบความสำเร็จเช่นนั้นบ้าง

2.5 การสร้างพื้นที่สาธารณะของผู้ใช้แรงงานในโลกของสื่อสารมวลชน

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง การสื่อความหมายของบทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงานผู้วิจัยพบว่า พื้นที่สาธารณะในโลกของสื่อสารมวลชน (Public Sphere) โดยแนวคิดพื้นที่สาธารณะมีที่มาจากเจอร์เกน ฮาเบอร์มาส (Jurgen Habermas, 1992) (อ้างในกาญจนา แก้วเทพ, 2544: 172-173) นักวิชาการชาวเยอรมันในสำนักแฟรงเฟิร์ต (Frankfurt School) ได้เสนอแนวคิดเรื่องพื้นที่สาธารณะ (Public Sphere) ในหนังสือชื่อ The Structural Transformation of the Public Sphere (1989) ได้ศึกษาพัฒนาการของการปฏิบัติการทางสังคมที่ฝังตัวอยู่ในวัฒนธรรมของแต่ละยุคสมัยของสิ่งที่เรียกว่า “พื้นที่สาธารณะ” แนวคิดเรื่องพื้นที่สาธารณะที่ฮาเบอร์มาสเสนอเริ่มมาจากความสนใจเรื่องการสื่อสารสาธารณะของสาธารณะชนหรือกลุ่มสาธารณะ (public) ในฐานะที่เป็นคนอ่าน คนดู พลเมืองในยุคแสงสว่างทางปัญญา (Enlightenment) ซึ่งมีอำนาจทางการเมืองและการวิพากษ์วิจารณ์สังคม นำไปสู่การสื่อสารของกลุ่มสาธารณะทั้งการอภิปราย การแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผย ฮาเบอร์มาสเสนอแนวคิดเรื่องพื้นที่สาธารณะ โดยกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างสื่อสารมวลชนและตัวแสดงทางการเมืองอื่นๆ ว่าเป็นความสัมพันธ์ที่สื่อมวลชนต้องเป็นอิสระจากอำนาจรัฐ อำนาจทางเศรษฐกิจ และความตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนที่รวมกันเป็นสาธารณะชน พื้นที่อันเป็นเวทีสาธารณะในอุดมคติตามที่เสนอของฮาเบอร์มาส สื่อมวลชนจะเป็นตัวกลางที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์และช่วยสะท้อนความคิดมุมมองของสาธารณะชนสู่ผู้บริหารประเทศ สำหรับคำนิยามเรื่องพื้นที่สาธารณะตามที่เสนอของฮาเบอร์มาส ได้นิยามว่า แนวคิดเรื่องพื้นที่สาธารณะเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับ “ความรู้สึกมีส่วนร่วม” (sense of public) แนวคิดนี้มีได้มีลักษณะเลื่อนลอยเป็นนามธรรม หากถือว่าเป็นการปฏิบัติการทางสังคมที่ฝังตัวอยู่ในวัฒนธรรมของแต่ละยุค (cultural embedded social practice) กล่าวไว้ว่า ในความเป็นจริงพื้นที่ของสื่อสาธารณะ ทั้งเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อทางวิทยุโทรทัศน์ และสื่อสารด้านอื่นๆ ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ของคนชนชั้นกลาง และคนชนชั้นสูง

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยพบว่า สื่อที่เป็นรายการข่าวส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญของคนชั้นสูง เช่น การรายงานข่าวการซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ จะมีการรายงานและให้ความสำคัญจากสื่อโทรทัศน์ทุกช่องทุกวัน โดยมีทั้งการรายงานการซื้อขายหุ้น การวิเคราะห์หลักทรัพย์ ซึ่งล้วนเป็นรายงานเศรษฐกิจของคนชั้นสูงที่มีรายได้สูงและเป็นชนชั้นนำของสังคมไทย ด้านการนำเสนอของละครในช่วงเวลาหลังข่าวอันถือว่าเป็นเวลาที่มีผู้ชมรับชมเป็นจำนวนมากก็มีเรื่องราวโดยส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องราวของคนชั้นกลางและคนชั้นสูงเป็นส่วนใหญ่ จะมีบ้างที่เป็นเรื่องราวของคนชั้นของผู้มีรายได้น้อยแต่ก็น้อยมาก และโดยเฉพาะรายการที่มีลักษณะของการแข่งขันการประกวดร้องเพลงที่ได้รับความนิยมที่สูง เช่น รายการปฏิบัติการล่าฝัน (Academy Fantasia) หรือที่

เรียกสั้นๆ ว่า AF และรายการ The Star คั่นฟ้าคว้าวาว ซึ่งถือว่าเป็นรายการที่ได้รับความนิยมและผู้ติดตามสูงมาก โดยรายการประกวดการร้องเพลงลูกทุ่งก็มีรายการเดอะ ซิงเกอร์กับรายการโครงการดาวรุ่งลูกทุ่งไทยแลนด์ แต่กลับไม่ได้รับความนิยมมากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับสองรายการขั้นต้นที่เป็นรายการที่ได้รับการสนับสนุนมากกว่า ทั้งยังเป็นรายการที่มีการโหวตผ่านโทรศัพท์ อันเป็นช่องทางหนึ่งของผู้คนที่มีความรู้จะสามารถร่วมแสดงหรือร่วมให้คะแนนแก่ผู้แข่งขันได้ ซึ่งถือได้ว่าเป็นรายการของชนชั้นสูง หรือคนที่มีความรู้ร่ำรวยเท่านั้นที่จะมีโอกาสกำหนดหรือสร้างคะแนนให้กับบุคคลที่ตนนิยม ดังนั้น การที่มีรายการเพลงลูกทุ่งปรากฏอยู่บนพื้นที่สื่อสาธารณะอยู่บ้าง จึงถือได้ว่าเพลงลูกทุ่งได้ทำหน้าที่สร้างพื้นที่สื่อให้คนจนได้มีโอกาส เช่น ชนชั้นอื่นในสังคม ซึ่งในโลกของความเป็นจริงผู้ใช้แรงงาน ไม่สามารถใช้พื้นที่สาธารณะในโลกของสื่อมวลชน (Public sphere) มากนัก เพราะเป็นผู้ที่ไม่มีอำนาจทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม จึงอาศัยบทเพลงลูกทุ่งช่วยสร้างพื้นที่สาธารณะในโลกของสื่อมวลชน

2.6 การใช้บทเพลงลูกทุ่งในการผ่อนคลายความเครียดและสร้างความหวังกำลังใจในการต่อสู้ชีวิต

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลของการสื่อความหมายของบทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงานนั้น ผู้วิจัยพบว่า การฟังเพลงเป็นการคลายเครียดอย่างหนึ่ง ดังที่เสาวนีย์ สังฆโสภณ (2540) กล่าวว่า การฟังเพลงเพื่อคลายเครียดอย่างหนึ่ง ความเครียดเกิดจากความวิตกกังวลทั้งเกิดจากปัญหาที่พบเองและการคาดหมายเหตุการณ์ล่วงหน้า เก่งว่าจะเกิดสิ่งนั้นสิ่งนี้ ส่งผลต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต ความเครียดเกิดขึ้นได้โดยไม่รู้ตัวเป็นการบั่นทอนสุขภาพ ถ้าไม่สามารถวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริงได้แล้ว ก็ไม่สามารถบำบัดให้หายขาดได้ เพราะเป็นอาการทั้งร่างกายและจิตใจร่วมกัน การฟังเพลงเป็นกิจกรรมบำบัดอย่างหนึ่งที่เป็นสื่อให้เกิดสมาธิและสงบทางด้านจิตใจ สงเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการทำให้เกิดความคิดอารมณ์มากมาย ไม่ว่าจะเป็นความสงบ อ่อนโยน นุ่มนวลหรือเข้มแข็ง ทำให้ผู้ฟังเกิดความประทับใจ และผ่อนคลายความตึงเครียด ดังนั้นการได้ฟังเพลงลูกทุ่งจึงเป็นหนทางหนึ่งในการผ่อนคลาย ความตึงเครียดนอกจากการฟังเพลงแล้วการที่ได้รับชมทาง

รายการเพลงลูกทุ่งทางโทรทัศน์จากเดิมที่มีรายการที่นำเสนอแต่เพลงลูกทุ่งจากศิลปินต่างๆ ทั่วไปตามที่มีการนำเสนออยู่เป็นประจำแล้ว มาสู่การค้นหานักร้องลูกทุ่งจากประกวด ที่ปกติจะประกวดกันแค่ตามงานวัด หรืองานในระดับท้องถิ่น ระดับหมู่บ้าน อำเภอและจังหวัดมาสู่การประกวดบนจอโทรทัศน์ ในเวลานี้ โทรทัศน์แทบทุกช่องจะมีรายการประกวดการแสดงความสามารถในด้านเพลงลูกทุ่งไม่ว่าจะเป็นระดับบุคคลหรือเป็นวงลูกทุ่งขนาดใหญ่ เช่น รายการ “ชุมทางเสียงทอง” หรือรายการ “ชิงช้าสวรรค์” เป็นต้น จึงทำให้เกิดการตื่นตัวอย่างมากใน

วงการลูกทุ่งไทยทางโทรทัศน์ และบางรายการยังได้นำลักษณะของรายการเรียลลิตี (Reality) เช่น รายการ “ปฏิบัติการล่าฝัน ทรู อะคาเดมี่ แฟนเทเชีย” (True Academy Fantasia) หรือที่ประชาชนทั่วไปเรียกติดปากว่า AF หรือรายการ “เดอะ สตาร์” (The Star) ค้นฟ้าคว้าวาวที่กำลังเป็นจุดสนใจของวงการโทรทัศน์ไทยมาประยุกต์ใช้กับรายการเพลงลูกทุ่ง เช่น รายการ “โครงการดาวรุ่งลูกทุ่งไทยแลนด์” ที่เป็นรายการลักษณะเดียวกัน จึงทำให้เพลงลูกทุ่งได้ถูกยกระดับขึ้นมาอีกระดับหนึ่ง

ส่วนภาพยนตร์ไทยก็มีการสร้างภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเพลงลูกทุ่งอยู่หลายเรื่อง แต่ที่โด่งดังที่สุดคือ ในปี พ.ศ.2513 ภาพยนตร์เรื่อง “มนต์รักลูกทุ่ง” ของรังสี ทัศนพยัคฆ์ ที่นำแสดงโดยมิตร ชัยบัญชา และเพชรรา เชาวราษฎร์ ภาพยนตร์ที่ได้รับความนิยมสูงมากในเวลานั้น และเวลาต่อมาได้ถูกนำมาสร้างอีกหลายครั้งในปี พ.ศ.2544 ภาพยนตร์เรื่อง “มนต์รักทรานซิสเตอร์” กำกับการแสดงโดยเป็นเอก รัตนเรือง ที่สร้างจากวรรณกรรมของวัฒน์ วรรลยางกูร นำแสดงโดยศุภกรณ์ กิจสุวรรณ และสิริยากร พุกกะเวส เป็นภาพยนตร์เพลงที่ไปคว้ารางวัลเทรค วินส์ อวอร์ด จากเทศกาลภาพยนตร์นานาชาติซีแอตเติล ครั้งที่ 28 ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี พ.ศ. 2545 ภาพยนตร์เรื่อง “มนต์เพลงลูกทุ่ง เอฟ.เอ็ม” ได้ถูกสร้างขึ้นและได้รับการยอมรับว่ามีนักร้องลูกทุ่งในเมืองไทยเข้าร่วมแสดงมากที่สุดเท่าที่เคยปรากฏมา และในปี พ.ศ.2550 ภาพยนตร์เรื่อง “โปงลางสะด้าง ลำซิ่งสายหน้า” ที่มีศิลปินโปงลางสะออน เป็นผู้แสดงนำของเรื่อง ตามกระแสความโด่งดังของวง ที่กล่าวมานี้คือ ส่วนหนึ่งของเพลงลูกทุ่งที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อสารมวลชนเพื่อเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียด

การสร้างกำลังใจโดยใช้บทเพลงลูกทุ่งบทเพลงลูกทุ่งได้ทำหน้าที่ในการสร้างความหวัง กำลังใจ และแรงใจ ให้สามารถต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคต่างๆ ในชีวิตผ่านบทเพลงลูกทุ่ง โดยเฉพาะคนจน ผู้ใช้แรงงานที่มีรายได้น้อยนั้น เป็นผู้ที่มีต้นทุนทางเศรษฐกิจต่ำ มีการศึกษาน้อย ทำให้มักจะเป็นผู้ที่ประสบปัญหาในชีวิตมากกว่าผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง หรือผู้มีการศึกษาสูง ดังนั้น การที่คนจน ผู้ใช้แรงงานที่มีรายได้น้อย ผู้คนที่มีการศึกษาน้อย ผู้ที่ต้องจากถิ่นฐานไปทำงานต่างถิ่น ต่างก็นำเนื้อหาของบทเพลงมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ทั้งยังนำเนื้อหาในบทเพลงมาสร้างความหวัง กำลังใจ และแรงใจในการต่อสู้กับชีวิต เป็นการวิเคราะห์ภูมิหลัง ความเป็นมา กระบวนการสร้างบุคคลให้เป็นศิลปินเพลงลูกทุ่ง โดยอาศัยการสื่อความหมายผ่านระบบสัญลักษณ์แบบต่าง ๆ นั้น ผู้วิจัยพบว่า กระบวนการสร้างศิลปินเพลงลูกทุ่งให้มีภาพลักษณ์ความเป็นศิลปินที่ได้ชื่อว่า เป็นศิลปินขวัญใจของผู้ใช้แรงงานนั้น ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเป็นตัวตนจริงๆ ของศิลปินนั้นๆ ด้วย ไม่ว่าจะเป็นสภาพพื้นฐานสถานะทางสังคม เช่น มีถิ่นกำเนิดมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ภาคอีสาน) อันเป็นพื้นที่ที่มีผู้ใช้แรงงานมากที่สุด มีฐานะทางเศรษฐกิจโดยเฉลี่ยต่ำที่สุด มีผู้ที่ได้รับการศึกษาน้อยที่สุด และมีลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่มีสภาพแห้งแล้งมากที่สุด ซึ่งสถานะดังที่

กล่าวมานี้ล้วนถือเป็นลักษณะพื้นฐานของผู้ใช้แรงงาน คือ ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในชนบท มีฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับยากจน และมีระดับของการศึกษาน้อย ซึ่งในตัวศิลปินเพลงลูกทุ่งทั้งสองคนต่างก็มีลักษณะพื้นฐานดังเช่นที่กล่าวมาคือ เป็นผู้ที่มิถิ่ฐานมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ภาคอีสาน) เช่นเดียวกับผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่ที่มีฐานะยากจน และมีพื้นฐานการศึกษาที่ต่ำ ดังนั้นศิลปินทั้งสองคนจึงสามารถรับรู้เข้าใจและสามารถถ่ายทอดความรู้สึกของผู้ใช้แรงงานออกมาได้จากการขับร้องเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงานได้อย่างเข้าถึง เสมือนเป็นผู้ใช้แรงงานเอง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างภาพลักษณ์ของความเป็นพวกเดียวกัน หัวอกเดียวกันของผู้ใช้แรงงาน และเมื่อผู้ใช้แรงงานได้รับฟังบทเพลงที่สร้างความหวัง กำลังใจแล้ว ก็ทำให้เกิดความรู้สึกมีกำลังใจในการต่อสู้กับกับปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เข้ามาในชีวิตได้

3. ข้อจำกัดของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ พบข้อจำกัดของการวิจัย ได้แก่ การไม่สามารถเข้าถึงผู้ประพันธ์บทเพลงเหล่านี้ได้ เนื่องจากผู้วิจัยไม่สามารถติดต่อกับผู้ประพันธ์บทเพลงโดยตรงได้ จึงได้เพียงแต่ศึกษาจากข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในสื่อสารมวลชนต่างๆ ศึกษาจากหนังสือประวัติของผู้ประพันธ์ ศึกษาจากบทเพลงของผู้ประพันธ์ที่เคยประพันธ์ไว้ ตลอดจนศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้ประพันธ์ทั้งในเรื่องของประวัติส่วนตัวและการสร้างผลงาน

4. ข้อเสนอแนะ

จากการสรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า บทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงาน เป็นการสื่อความหมายให้ทราบถึงการดำเนินชีวิต และวิถีชีวิตของผู้ใช้แรงงานโดยใช้บทเพลงลูกทุ่งมาเป็นสื่อในการนำเสนอ โดยมีกระบวนการสร้างศิลปินให้เป็นที่ยอมรับของผู้ใช้แรงงานเพื่อนำมาเป็นผู้ถ่ายทอดความหมาย โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีการเล่าเรื่องลำดับเรื่องราวของบทเพลงให้ทราบถึงความเป็นมาและจุดมุ่งหมายในการสื่อความหมายของบทเพลง และในการประพันธ์บทเพลงลูกทุ่ง ก็ได้นำเอาความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม ที่แฝงอยู่ในสังคมไทยภายใต้บริบททางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมมาประพันธ์เป็นบทเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงาน จึงมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

4.1 สามารถนำกระบวนการสร้างศิลปินให้มีภาพลักษณ์ที่เด่นชัดให้เป็นที่ยอมรับไปใช้ในการสร้างศิลปินให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

4.2 ในการประพันธ์บทเพลงผู้ประพันธ์สามารถนำการเล่าเรื่องมาสร้างบทเพลงในวิชาชีพอื่นๆ นอกเหนือจากอาชีพผู้ใช้แรงงาน เช่น อาชีพ ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ ครู เกษตรกร เป็นต้น เพื่อสร้างความเข้าใจในการดำเนินชีวิต ปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่แตกต่างกันไปของแต่ละวิชาชีพ

4.3 ในการประพันธ์บทเพลง สามารถนำการสื่อความหมายเกี่ยวกับความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม ผ่านระบบสัญลักษณ์รวมทั้งสภาพความเป็นจริงที่มีอยู่นำไปประพันธ์บทเพลงในรูปแบบอื่นๆ เช่น ในบทเพลงไทยสากล เพลงที่ใช้ในการณรงค์ต่างๆ เป็นต้น

4.4 ควรมีการวิจัยในประเด็นเรื่องการสื่อความหมายโดยตัวศิลปินโดยเฉพาะอีกครั้งหนึ่ง เพื่อเป็นการสร้างความรู้ที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับการสื่อความหมายโดยระบบสัญลักษณ์ผ่านตัวศิลปินเพลงลูกทุ่ง

4.5 ควรมีการวิจัยในประเด็นเรื่องการสื่อความหมายผ่านการแสดงคอนเสิร์ตรูปแบบต่างๆ เพื่อเป็นการสร้างความรู้ที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับการสื่อความหมายโดยระบบสัญลักษณ์ผ่านการแสดงคอนเสิร์ต